

ตัวตลกกับผู้ป่วย

นพ.อนุวัฒน์ ศุภชุตikul

สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล

Jackie Garner เป็นนักแสดงและครูฝึกสอนตัวละครตลก เธอเล่าว่าวันหนึ่งขณะที่เธอกำลังจัดกระเป๋าเตรียมไปงานแสดง ก็ได้รับโทรศัพท์จากโรงพยาบาลซึ่งเธอไม่รู้จัก “เรามีเด็กน้อยๆ คนหนึ่งอยู่ใน ICU อยากจะขอให้คุณมาที่นี่โดยเร็วที่สุด” พอได้ยินคำว่า ICU เธอก็จัดการแต่งตัวเป็น Lolli อย่างเร็วที่สุดในชีวิต และไปถึงโรงพยาบาลแห่งนั้นภายในครึ่งชั่วโมง

Lolli เป็นตัวตลกที่เป็นเด็กหญิงเพียงห้าขวบ มีจมูกเล็กๆ เป็นรูปหัวใจ ซึ่ง Jackie ตัดสินใจเอาเพชรสีแดงติดไว้ที่จมูก ซึ่งจะสะท้อนแสงไฟดึงดูดความสนใจได้ดี

เมื่อไปถึง ICU เด็กของโรงพยาบาล เธอก็ได้ยินเสียงร้องครวญครางของเด็กๆ เนื่องจากผนังที่เป็นกระจก เธอได้เห็นสายตาของเด็กๆ จ้องมองมาที่เธอ และเธอก็ได้เข้าไปในห้องของ Vincent เด็กชายอายุสี่ปีครึ่งที่ร้องครวญครางเช่นเดียวกับเด็กคนอื่น เธอทักทายด้วยน้ำเสียงของตัวตลกว่า “ฮัลโล” แล้วก็ชวนเด็กคุยไปเรื่อยๆ ว่า “เธอแต่งงานหรือยัง เธอหมั้นกับใครหรือยัง” เด็กชายคนนั้นไม่ได้พูดอะไร แต่เริ่มเห็นรอยยิ้มบนใบหน้า

คุณหมอขอให้ Jackie นั่งบนเก้าอี้โยกและอุ้ม Vincent ไว้ในอ้อมแขน Vincent เริ่มสำรวจจมูก ผม ใบหน้า ของเธอ ขณะที่พ่อและแม่ของเด็กก็อยู่ด้วยอย่างใกล้ชิด เธอพูดกับเด็กว่า “Lolli รักเธอ Vincent” ด้วยรับรู้ไว้ว่า Vincent อยากจะสัมผัสกับจมูกของเธอ เธอจึงจับนิ้วของเขามากดที่จมูกและส่งเสียงหัวเราะ พร้อมทั้งบอกว่า “นี่เป็นปุ่มหัวเราะของ Lolli กดเลย Lollim น้อยรักเธอ Vincent” ขณะที่แม่และพ่อก็กล่าวออกมาว่า “แม่รักลูกนะ” “พ่อก็อยู่นี่จ๊ะ”

เวลาครึ่งชั่วโมงผ่านไปกับการกดปุ่มหัวเราะที่จมูกและเสียงหัวเราะคิกคัก Jackie รู้สึกถึงความสัมพันธ์อันแนบแน่นที่เกิดขึ้น แม้ว่า Vincent จะไม่ได้พูดอะไรกับเธอสักคำ ทันใดนั้น Vincent ก็กดจมูกของเธออีกและหัวเราะคิกคักจนตัวสั่นไปทั้งตัว ไม่มีหยาดน้ำตา ไม่มีน้ำตา ไม่มีเสียงไหวน้ำตา นี่คือการมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นเมื่อตัวตลกได้อยู่กับเด็กชายที่ป่วยหนักคนหนึ่ง

Vincent สุดหายใจเข้าแล้วก็พูดว่า “ผมรักคุณนะ Wollie ผมรักแม่ ผมรักพ่อ” ทำให้เธออยากจะเปลี่ยนชื่อเป็น Wollie เสียตอนนั้นเลย สายตาของเขามองไปที่ตาและจมูกของเธอ เธอจึงจับเอามือของเขามากดที่จมูกของตัวเองและกล่าวว่า “Lolli น้อยรักเธอ” เด็กน้อยสุดหายใจเข้าเต็มที รอยยิ้มค่อยๆ กว้างขึ้น ดวงตาเป็นประกาย และปล่อยลมหายใจสุดท้ายของเขาออกมา เด็กน้อยสิ้นลมในอ้อมแขนของ Lolli

หมอมารับตัวเด็กน้อยไปจากอ้อมแขนของ Jackie ขณะที่เธอรู้สึกว่ายากจะวิ่งออกไปจากที่นั่น แต่ก็ทำไม่ได้เพราะสายตาของเด็กอื่นๆ ที่จ้องมองอยู่ เธอค่อยๆ เคลื่อนภายในร่างของ Lolli ออกไปพร้อมกับโบกมือลาให้เด็กคนอื่นๆ แต่ภายในใจของเธอซึ่งเป็นแม่เช่นเดียวกัน เธออยากจะกรี๊ดร้องออกมาดังๆ

พ่อแม่ของเด็กน้อยตามเธอมาและเล่าให้เธอฟังว่าลูกชายของเธอไม่เคยไปเที่ยว Disney World ซึ่งเป็นความใฝ่ฝันอย่างยิ่ง และเธอได้เห็นลูกชายของเธอจากไปอย่างมีความสุข ไม่แสดงถึงอาการเจ็บปวดใดๆ พวกเขาจะไม่ลืม Lolli เลย Jackie แสดงความขอบคุณที่เปิดโอกาสให้เธอได้มีส่วนในการดูแลนี้ เธอเข้าใจความรู้สึกของผู้ที่เป็นแม่เช่นเดียวกับเธอ

ในตอนขับรถกลับ เธอถึงกับต้องเลี้ยวรถออกไปในถนนเล็กๆ ที่ไม่มีผู้คนเพื่อร้องไห้ออกมาดังๆ เป็นความรู้สึกตื่นตันที่ตัวตลกได้มีโอกาสให้สัมผัสและการเยียวยาแก่ผู้คน

การจากไปอย่างมีความสุขของเด็กน้อย คือผลของการดูแลที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ เป็นการตอบสนองความต้องการที่มีอยู่ในส่วนลึกได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งการดูแลโดยทีมงานของโรงพยาบาลตามปกติจะไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ สิ่งที่เราทำได้คือการค้นหาความต้องการเหล่านั้น และเปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมซึ่งมีศักยภาพที่หลากหลาย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล

เราคงจะต้องทบทวนสิ่งที่เราพยายามให้แก่ผู้ป่วยด้วยคิดว่านั้นคือสิ่งที่เหมาะสมและสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วย คงจะต้องทบทวนว่าใช่จริงหรือเปล่า หรือเป็นการยึดเย็ดความคิดของเราให้กับผู้ป่วย และผลลัพธ์ก็คือยังไม่สามารถเติมส่วนขาดที่ผู้ป่วยต้องการได้ อาจจะเป็นการดีกว่าถ้าเราจะทำกิจกรรมต่างๆ ให้น้อยลง มาเรียนรู้จากผู้ป่วยและคนอื่นๆ ให้มากขึ้น